

Jedi žilete – izošticeš appetit!

šanim bojama. Sveukupnost smešnih pokušaja da se falsifikuje Priča o ljudskom rodu — polazište je ciničnog i satiričnog smeha Prokopieva, dakle smeha renesanse, koji je zasnovan na drugaćijim načelima od srednjevековnog narodnog smeha.

Ovaj smeh, sazdan na distanci naratora u odnosu na pripovedani svet, simbolizuje sudobosno podvajanje individue i društva, otud se njegov drugi pol nalazi u ezoteričnoj duhovnosti, larplurlartizmu i elitizmu.

Groteskno-parodične priče Prokopieva tipološki pripadaju četvrtoj grupi -tj. transžanrovskom nivou problematizacije, kada smeh detronizuje vrednosne kodove umetnosti, njenu auru, povlašćeni status u društvu, unoseći radikalnu skepsu ne možda toliko prema njoj samoj, kao prema društvu koje hipokritski postupa prema humanim vrednostima.

Funkcionisanje grotesknog načela obuhvata nekoliko različitih elemenata narativnog modela Prokopieva: u knjizi »...ILI...«, sintaktika samog naslova priče upućuje ne pomerenu ili ambivalentnu perspektivu naratora, budući spaja po principu kontingenčije (slučajnosti) logički kontradiktorne paradigme u sintagmatski sklop. Takav način spajanja na semantičkom planu rezultira pojmom nonsensa i parodksa.

Navedimo neke primere: »Radam se prošlog jutra ili regeneracija kao emotivna disciplina«; »Još jedan paradaž ili o dvostrinskoj svežini u postupku zvanom pisanje«; citajući naučnu fantastiku ili moguć pokušaj psihanalitičkog pristupa platonovom carstvu čistih ideja«.

S druge strane, Horacije Cvikal — ime junaka koji predstavlja antipod užvišenom Majstoru Igre, upućuje na ambivalentnost grotesknih bića, on je sazdan iz erudicije i malodušnog straha i time proizvodi komične efekte. Pomenimo i priču Brontops«, gde se telo praistorijske životinje neobičnog imena, aluzivno povezuje sa izgledom Magistra Trubuha, zatim sado-amazohistički par Džokomira (religiozogn iskušenika i žrtve) odnosno Krastotrna (popa sadistu, čiji se groteskni preobražaj

prvo u revolucionara, a potom i u ženu, pretvara u parodiju bajkovne formule metamorfoze).

Lična imena sastavljena na principu adverbijalne složenice zadobijaju funkciju naglašavanja groteskne govorne intonacije i dopunjavaju ukupnu sliku grotesknog univerzuma. Njegovo otelotvorene je višestruko, kako na planu motiva, kompozicije ili žanra, tako i na planu reči koje neposredno signalizira tipološki karakter ove grupe tekstova.

Konačno groteskno-parodični učinak naglašava i sama žanrovska pretvorba, mutacija, hibridnost teksta. Priča je razbijena, ne samo dramskim elementima: dijalogom i sceničnošću, didaskalijskim komentarima, nego i citatima integralnih pesničkih dela. Ovdje je pravi trenutak da pomenemo i multimedijalnu aktivnost Prokopieva, koja se očituje u pisanju, reziranju i izvođenju predstava alternativnog teatra »Situacije«, kao i muzičkoj aktivnosti u grupi »Usta na usta«.

U stvaralaštvo Prokopieva dominira kategorija pastiša, koji se objektivira ne samo kao konsekvenca eruditske, aleksandrijske poetike autora, nego i kao sastavni deo integralne post-modernističke kulture, opsednute strašću prema tekstovima prošlosti.

Oblici smehovne kulture u savremenoj makedonskoj književnosti na odabranim primerima potvrđuju stvaralačku produktivnost subverzivnih poetičnih postupaka.

Prisustvo parodije i groteske ne mora se uvek jednostrano tumačiti u smislu destruktivne energije poetičkog eksperimenta, naprotiv. Upotreba parodije i groteske, naime, ima i ulogu konstruktivnog povezivanja, stvaralačkog sećanja i odmeravanja sa književno-estetskom i kulturnom tradicijom, pomoći postupaka koji ponovo evidentiraju bogatstvo i podsticajnost tradicionalnih oblika narodne i umetničke književnosti.

Na taj način, rušilačka energija potisnutih sfera čovekove kulture, koja se emanira i u oblicima smehovne kulture, svojim imperativom neprestanog odmeravanja vrednosti, paradoksalno ostvaruje i jedan graditeljski zadatak.

Stariji unuk recitira, potresno: — Šta pokreće život? Koja je ta snaga, ta kosmička snaga koja je prisutna u našim odnosima sa živima, sa mrtvima, sa prirodom? Gde smo mi u svemu tome? — plačljivo — O Bože, zašto smo tako maleni?

Nestaško završava sa dedovom levom rukom, skače mu na kolena, razljapljuje usta. — Balavče moj — divi se deda — zaboravlja da si mi prošli put počupao sve do jednog zuba.

Stariji unuk otvara prozor: — Mučnino! Zatklopjeni smo svojim trenom. Ti Luno, ti iluzijo! Koliko besmislenih uzdaha, koliko praznih snova je povezano stvojim lažima. Ti, deo izdupčenog kamenja, koji si vekovima varao čovečanstvo!

Mlađe unuče pronalazi klešta i počne da izvlači dedin jezik: — Tome, Tome, sad će ti mali Džeri pokazati šta zna!

Stariji unuk govori u noć: — Jadni moji roditelji! Vaš tragični izlet u južnoamazonске prasume bio je romantična zabluda. Misili ste da će vas novi svet, nedodirnut od inficiranih ruk u civilizacije, toplo prihvati, a završili ste kao čorba na ritualnoj trpezi divljeg plemena Njam Njam — izbezumljen, okreće se bratu: — Bednica, razumeš li? Njih više nema! Zauvek!

— Koga nema, bez njega se može! — odgovaraju u jedan glas deda i mlađe unuče (produžava da mu vuče jezik).

Dok se svetlost polako gasi, iza scene čuje se glas: Pozvani ste da prosledite ovaj deo života i da o njemu date svoje mišljenje. Vaši autorizovani pismeni izveštaji biće primljeni početkom sledećeg meseca na našim punktovima po gradu. Upozoravamo vas da izveštaji bez tačnih podataka o imenu, prezimenu, datumu rada, tačne adrese i nacionalnosti neće biti uzeti u razmatranje! Hvala!

••• Deda i dva unuka •••

— Kako se osećate?

Šta se tiče zdravstvenog stanja, kondicija ga još uvek dobro služi. Godine su ipak tu (General ove godine puni 79).

On ceni svoj dosadašnji rad kao zadovoljstvo. Istina, neprijatnosti povremeno ima, ali od studenata i «nekih intelektualaca» uvek možete očekivati tako nešto.

— Vaš sin, Generalčić, je imenovan za zamjenika predsednika i komandanta vazduhoplovstva...

već daleko od svoje realne osnove (mlade unuče baštenskim makazama skraćuje prste dedove desne ruke). Ali ja razumem tvoju čežnju, deda. Razumem zbog čega pleteš fantastiku oko tvoje zaboravljene svakidašnjice.

Deda se češe prstima leve ruke: — Trista pedeset i sedam! Ne, trista pedeset i devet! Egzaktmam! Trista pedeset i devet žena u mom beležniku! Trista pedeset i devet critica.

Mlađe unuče prekida ga za trenutak: — Deda, dodaj mi drugu ruku. Deda mu je dodaje, a mladani, sa karate udarcem, uz uskljik »aj«, otseca mu palac. Deda je totalno raznežen: — Toliko liči na mene! Ta spontanost! Akcija! Dejstvovati! — stišava glas: — oboje su mu unuci, ali ovo mlađe mi je zaboden u srcu (nežno) Pazi dušo da se ne ozledi.

Kad se saberem — sav se oduzmem!

Ljubav je izmisnila sirotinja — da može džabe da se jebe!

General sasvim jasno dade do znanja da ne-ma reči ni o kakvom protežiranju. Ipak, dobro je da čovek iza sebe ostavi zalog da njegov put nije bio uzaludan.

General se sa nostalgijom priseća mlađih dana. Imao je, ha-ha-ha, snage za razne poduhvate. Sada mu preostaje da se u slobodno vreme odmara od državničkih napora. Ustvari, postoji jedan mali hobi, ako tako može da se nazove. General sakuplja delove odeće, predmete, sitnice koje su upotrebljavali poznati ljudi. Jedna od poslednjih takvih retkosti koju je posle iscrpnog traganja najzad uspeo da nabavi je još sasvim dobro očuvan ručni neseser od krokodilske kože sa priborom za šminjanje koji je nekad pripadao slavnom Rudolfu Valentinu.

(»O generalima, ponovo«)

...Magistar Trbuš, obližujući živim, rumenim jezikom ostatke šлага od jagoda na punim, rumenim usnama, dobaci kako siroti gospodin Test još uvek leži na odeljenju za intenzivnu negu: — Ha, ha, ha... otrovoao se apstrakcijama na poslednjoj debati o slobodnom govoru!

Tiho, al dovoljno uverljivo, napominjem mu da žučkasti gospodin Test već duže vremena pati od hroničnog gastritisa. Osim toga, taj po-nosni asketa je jedini živi čovek u ovom gradu koji razmišlja o sistemu, potpuno svestan kako svojih prethodnika, tako i naslednika. Ulaže svu svoju intelektualnu energiju kako bi obrazložio terminus medius između metafizike i života, skupoceni proetički spoj za uzajamno prožimanje teoretskog i praktičnog. Dugotrajnom osamom, ražestih se, on oslobada duh od predrasuda provincijalizma i licemjerija. Prezir prema svakoj kapricioznosti vlasti, istorije, pa čak i sudbine, čini isključivim napor ovog čoveka da dostigne idealnu ravnotežu!

Moje vatreno ubedivanje nije uopšte zasmetalo nasmejanom magistru Trbušu da u slast proguta poslednji zalogaj baklavе, bogato natopljen šerbetom: — Smiri se, drugar — zau-tavlja me, stiže da naruči »kafu, gorču«, pa opuštajući se u stolicu, otpočinje: — Ja sam op-ti-mist! Iskreno verujem u sopstveni napredak! Uostalom, smatram da je gospodin Test izgubljeni slučaj! Zašto? Slušaj. Evo i kafice, do-bro, e, ovako: Nekada, ne tako davno, i ja sam sanjao o idealnim svetovima, neukaljanim ropskom poniznošću prema profitu. Kad, jedne ponoći, prenu me iz sna nekakvo krkanje pod prozorom. Skočim, pogledam napolje, tam-neka dlakava životinja brsti travu u dvorištu. Veća od psa, sa čudnom izraslinom nad njuškom, grokče kao divlje svinje. Primetivši me, diže glavu i iz polutame, pod crvenkastom drhtavom zaobljenošću Mesečine, ravnodušno me odmeri i produži sa mrmljanjem. Bilo je ne-čeg u izgledu ove životinje — upečatljiva bra-davica povrh tupog nosa što se račvala u dvojni rog, hladne, a iskričave očice-što me strašno potsećalo na... Setio sam se! Brontops! Da, upravo taj, broj 3 iz albuma »Životinski carstvo«, izrionio iz tropskih milenijuma praistorije! Ista ugradenost u dlakavom telu, isti ravnodušni potsećaj za sve ono što nije zalogaj, ista uporna zaledjenost za vrdo tlo, po kojem se gazi, sa pognutom glavom, u većitoj potrazi za hrano-m. Dobacih mu parče sa buterom, preostalo-većere. Smaza ga bez da trepne. Kada sam se vratio sa drugim parčetom, već ga nije bilo. Uhvatio maglu, privučen mirisom odbačene konzerve ili cijukanjem nedoraslog vrapca. Ni-sam mogao da odredim je li biljožder ili zver, jer, činilo mi se da bi on, u svojoj ogromnoj halapljivosti, požderao i najgnusniji otpadak, samo da bi žvakao, gutao i punio želudac. Bio sam zgrožen i... općinen. Op-či-njen, upravo tako, dragi moj! Jer je brontops, i pored sve od-vratnosti, izazvao u meni nešto nalik ushićenju. Zamislih ga kako moćno i nepokolebljivo napreduje kroz tminu, onako samozadovoljan,

i ništa ga ne može pokolebiti, ni mrak, ni hladnoća. Dugo nisam mogao da zaspim, ošamu-čen rojem prizora iz praistorije, sa brontop-som kako se probija kroz džunglu džinovskih paprati, u škrtoj svetlosti praistorijskog jutra, i bez zastoja ždere plodove, jaja, korice hleba, korice hleba, neke uspaničene čovečuljke koji bezglavo upadaju u njegovu rasčepljenu, liga-vu čeljust... Sledićeš sam jutra odmah istrćao u dvorište. Na mestu gde je stvorene stajalo, trava beše ugažena ogromnim kopitama. Zna-či — brontops je zaista bio tu... Odjednom me obuzme strahovita glad. Zamislih nabujalu pi-tu pastrmaliju kako se pridiže u velikoj tavi, prekrivena šarenim čilimćetom...

...Od toga dana, hranio sam se isključivo gurmanski, profesoru sam, pored duge, odu-ševljene recenzije, obezbedio glanc novi auto, a on meni laki magisterium. Šta se tiče glumici-ce, ona mi je već prve večeri postala ljubavnica i mogu reći, bila je žestoka parče! Eto, dragi moj, jesen je punim trideset i verujem, čestita-ću sebi rodendan sa doktoratom. A tvoj gospodin Test umire od čireva ili isprepletanih creva, zajedno sa svojim avangardnim apstrakci-jama!

Mister Trbuš široko se nasmeja, dodade »ka-fica je bila potaman« i isprati me, mahanjem ruke.

A kod kuće, namršteno ženino lice najavljuje mi nove račune za struju i parno i stara neza-dovoljstva bračnom teskom, dok visoka de-jača dernjava dopunjava njenu brzobornu tužba-ljicu. Sedam u fotelju, duboko udahnem ustaju-ći, pitam strašno mirnim glasom: — Broj tri iz »Životinskog carstva«? I dok se oni izbezum-lijeno povlače prema kuhinji, počinjem da vi-ćem, da se izdirem: Brontops! Brontops! Brontops!

(»Brontops«)

... — Odmah, vaša svetost!

Rijući, Džokomir nalazi izbor. Usisava vodu, prenosi je do Krastotra četvoronoške: — Izvo-lite, vaša svetost.

Krastotra piye iz njegovih usana. Zatim, bri-še usta i podrijege: — Tvoj me glas blagoprijat-no draži. Zapevaj mi pesmu, da mi se trnje ras-cveta.

Džokomir ukočeno odlazi do vozila (u me-duvremenu su se i druga dva kotača onesvestili). Uzima gitaru s tri žice, bez gornjih E, D i G, počinje da svira i peva: — Ja ludo volim kišnih kapi šum, prolećnih ili jesenjih taj zvuk zove me »dodi...« (Krastotra počinje da se njije po taktu). . . na bulevar tad veselo istrčim, na bu-levar tad veselo istrčim, bez mantila, bez ki-sobrana. . . (K, se smeši, plješće rukama), i že-lim da sam sasvim go, i želim da sam go gol-cat, bez leptir mašnje i bez tebe. . .

K. se pridružuje Džokomiru u plešu. Šapuće zaneseno: — Bio sam nasmejano, dobro dete — i dalje plešući, vadi hrpu fotografija iz kese i dadaje ih Dž-a: — Evo, pogledajte! Da, to sam ja. Ovaj plavokosi andelčić! Tražili su me da

učestvujem na školskim priredbama. Susedi su me pozdravljali s osmehom. Govorili da sam ljubak, bistar. . . Ta divna nevina vreme-na. Sada se čine kao daleki san.

Iako ga zaljubljeno sluša, Dž. ne može izbeći unutrašnji glas koji se pali na reč »san«: — Za uspešno rešavanje sadašnjih teškoča i proble-ma u proizvodnji snova, od velikog je značaja zaoštrevanje odgovornosti sanjalica i podob-nog rukovanja sredstvima za proizvodnju sno-va. — Dž. i dalje pokušava da usredredi pažnju na nežnu ispoved Krastotra, ali unutrašnji glas neumoljivo nastavlja: — U rešavanju nagomilanih teškoča, presudna je odlučna pri-mena mehanizma za prikupljanje aveti i sno-vanja.

K., nezadovoljan, prestaje s plesom: — Šta je to s vama? Kako to svirate? Dosta. Želim nešto drugo. Nešto suptilnije.

Dž. se zagrcne, proklinjući činjenicu i memo-riju. Ipak se snalazi: — Papuče?

Donosi papuče iz vozila. K. ih navlači, ide do zamišljenog kapatila, tu mokri i povlači vodu:

— Nedostaje mi kafa i koka-kola. Nekada, kao član Skupštine, stalno sam ih pio na pauzi.

Dž., iznenadeno: — Zanimate se politikom? (pridiže se jedan od onesvećenih kotača i osluškuje)

— Mlade, lude godine. Bio sam opasan. Ni-sam mario ni za koga. Borio sam se da se na-gomilani kapital oduzme lenjim vlasnicima i dodeli gradskoj sirotinji (Dž. i kotači aplaudira-ju). Želeo sam da vratim domovini vekovno moralno dostoanstvo. Nisam mario ni za ko-ga! (kotač: bravoo! živeo!).

Zamislivši se, K. zauzima lotos položaj: Ne-mojeti me pogrešno razumeti. Protivnik sam si-le. Za spokojnija sredstva, u redu. Otvori, na primer.

Dž., zapeva: — Verka, o doretova čerka, ro-kenrol bio je tvoj fah, sećaš se, golicah te travicom, dok sam te vodio stazicom. . .

K.: — Ljubav, dostiže svaki cilj.

— Lena, o Trajčetova žena, teško si govorila — ne —, njegova je bila treća smena, naše — jed-nostavno sve.

K. i Dž., zajedno: — Male slatke žene! Male slatke žene!

— Dozvolite da primetim, vaša svetost, po-stoji isključivo krhka nit kod suptilnih priroda, čak ženska, rekao bih.

K. ga prekida: — Iritira me kad dlakavi mu-žačići prodaju izjave o duhu.

Dž., molečivo: — Pazi na izgled. Ne većera-vam. Svake nedelje, kad mogu, idem na skija-nje.

Ne slušajući ga, K. ide ka vozilu: — Ovaj svet, prepun trgovcima na veliko i malo, obu-zet je profitom, a mi, osetljive duše, odbačeni smo, i poniženi, i gaženi. . . Jadničak (miluje kotač). . . Ali svanuće dan — pojačava glas — dan naše osvete! Hrabro ćemo dići naša čela!

Kotač počinje da peva, da igra usporenje: — U početku beše reč, samo mala izgubljena reč, i kao svaki usamljen stvor, tražio je odgovor (K.: — To! To je ono pravo!) — pridiže se drugi kotač, zajedno pevaju: — tako reč pronađe reč, napraviše dogovor, lakši beše sledeći zbor, sastavši trojni skor (K.: — O, osećam dolazi, o. . .) — ustaju treći i četvrti kotač: — reč za rečju i još reč, nalikovaše na pravi govor, a go-vor moćni je zagovor, ne treba mu odgovor (K. je u ekstazi, kotači plešu čarlston).

Za sva to vreme, Dž. juri naokolo: — Šta vam je? Kotači! Prestanite! — molečivo: — Molim vas, vaša svetost, intervenišite — vrišti — Je-bem vam majčicu! Pokazaću vam ja! — vad-i bić, bacu se medu kotače: — Evo vam! Dubrad nezahvalna!

Kotači mu oduzimaju bić, lome ga. Skaču na Dž-a, jedan ga davni, drugi ga udaraju, šutiraju: — Dole tiranija! Živelja sloboda!

Dok kotači mrvare Dž-a, K. urliče: — Od ovog časa postajem revolucionar! Kidam

Život bi bio mnogo laksi kad ne bi bio tako težak.

СВРТНИЧАР

драги Михајловски

crkvene stege! Odagnaču svoju grešnu prošlost! — strastveno: — Verujem u slobodnu ljubav! — kotačima: — Gazte ga! Creva mu povađite! Istucajte ga u pustinjski prah!

Kotači gaze, grizu, pljuju nepokretno telo Dž-a.

Krastotrn otklanja masku sa trnjem i krastama: Žena sam i tražim iskrenu nežnost — mazno: — Pridite, prijatelji moji.

Kotači pomažu novom sutra...

Vozilo odlazi. Na scenu ostaje leš (gospodina) Džokomira.

I cela se scena sa pustinjom i Džokomirom podiže. Savija se kao da je naslikana na platnu.

Iz beline koja ostaje na slici, izranja muzika simfonijskog orkestra.

(Dijalog bez epiloga.)

...1. Budite večito gladni! Tada ste već slični 2. Tretiraj je (ga) kao palačinku. Maži je (ga) medom, marmeladom, orasima, čokoladom... Progutaj je (ga). Radi to kao da je po njenoj(njegovoj) želi. Tako će ublažiti i njen(njegove) i svoje telesne patnje.

3. Pokloni joj(mu) u metalnoj kutijici sa anagaram svoj kažiprst sa prstenom ili levo uvo sa mindušom. To će je (ga) strašno zadovoljiti, kao da joj(mu) daruješ poslednju ružu ili vremeplov.

4. Gustirajte se sa ljubavlju. U svakom zalogaju nadite deo sebe. Postajete neophodni jedno drugome. Čisto, ravnometerno, iskreno žvačite.

5. Zamišljajte! Potera za hranom je neosporno uzbudljiva koliko i hrjanjenje: soko i pile, vuk i jagnje, lov i srna... Ulogu plena menjajte prema spolažnjim vremenskim uslovima: kada je vruće — igraj je ti, kada je kišno — ona.

6. Usavršavajte vizuelni utisak. Koristite odeću od kože, somota ili sličnog nadražujućeg materijala. Neka vas inspiriše rafinman francuskih gurmanna, njihova pobožna strast ka spoju izbora i memle, radanje i gnilenja. Ukus tamjana može biti isto toliko brutalan, koliko je božanstven zagrijaj gnjile kruške.

7. Šalite se! Napišite oproštajno pismo. Zatim, sa naglašenim apetitom pojedite svog minijaturnog marcipanskog dvojnika (može biti i od želea ili žutog pudinga). Zatim, nonšalančno izvadite pismo iz koverte i procitate vašu poslednju želju: »Zavežujem svoje telo napretku kulinarstva.«

8. Romantika izumire u praznom želucu. Ali, sitost je banalna, troma, najgora prevara maštanju. Svakodnevno nadražujte apetit, ali se nikad ne prožderite do kraja. Budite večito gladni!

(Ethica anthropofagon.)

...Od jutros, ponovo puštaju »Bitlse«. Let it be».

— Spomnju, nekakda, ti igrал в kaka ja to električeskaja grupa. Ljubožnatjelni maljöik. Sin vjes in atca... — mrmlijaba Parka, okrećući šoljicu kafe: — Hu, tak; pered tebjia dologa daroga. Panimaješ — put. Možet biti duhovnij, tvorečeski... Adin čelavjek. Letajet... Adin krakadil. Baljšoj, talstoj, nu daragoj. Dremjot.

— Kak krakadil dikobrazia progoltil

Džie glavu i sa jo uvek pronicljivim pogledom sedamdeset petogodišnje Ruskinje rendgenski zaključuje: — I vot. Ruskaja skaska. Očen poučateljnaja.

— Let it be! Bodljikavo prase stišava Zubobolu krokodilu da bi ga ovaj lakše progutao. Ti nemilosrdni zakoni prirode! Cosavi, bezopasni rokeri smazani od svemočnog dijalektičara — mister Krakadila! Ili: bivši rokeri — sadašnji krakadili, slasno su progutali i sebe same.

Adnaka, ja pisatelj, abiknovjeni.

Никој од Станицата не го знаеше вистинско име на свртничарот Флечер. Него сите така го завикаа уште дента кога је допрочита книгата број двесте седум од личната лектира и кога воодушевен почна да им кажува на луѓето за галебот Флечер, ненадминливият цар на перендиите. Не се знае кој прв така го завика но се знае дека како последно отиде во Општината и извади нова лична карта на која, покрај името и презимето, му го внесоа и прекарот. Тој беше необично горд на новото надиме оти веруваше дека во него, во тој помалку туѓин збор од шест нацији букви се собрили ведено сите негови ноќни самоодречувања и прегалства, сите негови стремежи. Или, кажано поинаку, тој го прифаати името Флечер како еден вид признание за својот напредок, за своето раскрстување со минатото, со незнаењето. Со времето тој стануваше се поупорен и понастојчив во намерата да им ја објасни на луѓето основната идеја. Веднаш им велеше: »Читайте го Флечер! Само Флечер може да ве спаси! Флечер ја знае суштината! Со Флечер и недостигното е достижно!« Но, единствено постигна да го прекрастат а неговото вистинско име да остане како штут службен податок.

Бидејќи различно. Луѓето, рака на срце, го прифаќаја новото надиме но, суштински, ништо не се измени. За нив Флечер и натаму си остана Флечер: обичен, малку намјорест, свртничар од Железнничката улица, кого сите, по малку, си го имаа на удуру најмногу поради гласот што го биеше дека барем половината плата је дава на книги. Многумина и му велеа дека за негавата работа треба приземјен човек и дека читањето само може да го фрли на странницата но Флечер само им се смееше в лице.

Задржноста кај луѓето се разви до видлив степен дента кога еден клептомански настроен ложничар — којзнае што мајка го тераше или кој ѓавол го дупна — му ги претресе »Цивилник« панталони и во задниот цеб му ја најде новата лична карта. Тој беше само толку писмен колку што му беше потребно да прочита што беше таму напишано, но прочитаното како вистинска чума се расчу низ Станицата. Луѓето падаа од смеа. И Флечер пагаше од смеа се додека не сфати на чија сметка е смеењето. Тогаш укупујују му падна на срце, се најнути и рамно три месеци со никого не прозборе. Но, неговото работно место беше такво што најмногу можеше да

Сепак Флечер и натаму остана при своето: дека луѓето треба да се превоспитаат ако се веќе некако воспитани а оние невоспитаните, (таквите ги имаше најмногу), првии да се воспитаат а потоа да се превоспитаат. Веднаш да кажеме дека Флечер не беше никаков аматер. Тој уште во книгата број триесет и осум од списокот прочитани книги имаше научено напамет цел куп правила и одредби сврзани со Законот за постапност во спроведувањето на идејата. И уште веруваше дека за остварувањето на која било идеја најважен е личниот пример. Затоа, за да се издигне себе си до едно урнечко рамните, тој денонсочно, баш како кој, работеше на себе. Немаше нешто што можеше да го замисли а за кое не веруваше дека кога-тогаш ќе го оствари. Така беше и овојпат.

Но, луѓето од Станицата не сакаа да чујат за било какви промени а најмалку за оние со кои Флечер си го богатеше умот. Таа безлична вручица од немуслечки типови што со векови нана-зад се задоволуваше со добра ерекција и подносливата беда претопуваше во сопствената аморфност се живо и диво, се што се обидуваше да пркне и да се издвои, да мрдне лево-десно и да

поднесе намјорост. Немоста беше веќе нешто што лесно можеше да му го земе лебот. Тоа и му го рече шефот на Станицата кога на истекот на третиот месец го повика кај себе. Флечер никако не зборуваше.

»Нејкиш да лафиш со љуб'то?« Нејкиш а? «Флечер стоеше и натаму како немтур.

»Ке сакаш, ке сакаш!« повторуваше шефот, еден гад што смрдеше на глупост и кромид и што баш тuka пред Флечера, со нозете качени на дрвената маса, непристојно водеше парчиња мислици од поцрвениот нос.

»Ке добиеш отказ!«

Флечер малчеше уште три минути поучен од книгата број седум од големата листа во која пишуваше дека молчјето е апсолутна семантичка категорија особено ако е добро дозирano. Но, кога гласата уште еднаш му се закани со отпуштање, Флечер веднаш постапи по книгата триста девет во која убаво стоеше дека молчјето не е секогаш злато туку многу често знак за глупост и немок. Затоа, имајќи је на ум поуката од наведената книга, веднаш му рече на шефот дека отказот добро би му дошол, дека, всушиност, одамна го чека но дека никогаш не